

বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়

স্বর্ণময়ী যোগেন্দ্রনাথ মহাবিদ্যালয়

চতুর্থ সেমিস্টারের অন্তর্গত এস. ই. সি. টু কোর্সের জন্য উপস্থাপিত
প্রকল্প পত্র : - দ্বিজেন্দ্রলাল ^{স্বর্ণময়ী} নাটকের ইতিহাসের ব্যবহার

শিক্ষার্থীর নাম : - জয়শ্রী পাত্র

সেমিস্টার : - চতুর্থ

পত্র : - এস. ই. সি. -টু

রেজিস্ট্রেশন নং - ২১১০৪০২১০ , ২০২১ - ২০২২

রোল নং - ১১১৪১৫২ - ২১০০০

শিক্ষাবর্ষ : - ২০২২ - ২০২৩

Phone: 9932873484/7501133806

SWARNAMOYEE JOGENDRANATH MAHAVIDYALAYA

Govt. Aided General Degree College | Estd.: 2014

At+P.O.: Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: PurbaMedinipur, PIN 721650

www.sjmahavidyalaya.in | Email: sjmahavidyalaya@gmail.com

CERTIFICATE

This is to certify that Jayashree Patra Roll: 1114152 No: 210008,
Reg.No:- 211040210 of 2021 - 2022, a student of B.A. 4th Semester (Honours),
Bengali Department, Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya for the session 2022-2023; submitted
his/her project report for partial fulfillment of the syllabus of SEC-2,(CBCS) prescribed by Vidyasagar
University. The project has been prepared under the supervision of Dr. Madhumita Basu and Surajit
Mandal and ready to place before examiner for evaluation.

Raman

Dr. Ratan Kumar Samanta
Principal
S.J Mahavidyalaya

Principal

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad :: Purba Medinipur :: Pin-721650

Supervisors

Basu

Dr. Madhumita Basu
Assistant Professor & HOD
Department of Bengali.

S.J Mahavidyalaya
Head of the Department,
Department of Bengali

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad, P.S.: Nandigram, Purba Medinipur, Pin-721650

Surajit Mandal

SACT-I, Department of
Bengali

S.J Mahavidyalaya
Mahavidyalaya

Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

স্মিটন

<u>ক্রমিক নং</u>	<u>বিষয়</u>	<u>পৃষ্ঠা নং</u>
①	প্রকল্প: বিষয়ক আধাৰণ- উল্লেখ	1-3
②	প্রকল্প: বিষয়সমূহ বিভাগ	3-4
③	বিষয় পর্যালোচনা	5-10
④	বিষয় উল্লেখ	
⑤	উপসংহার	
⑥	সিদ্ধান্ত	11
⑧	স্বতন্ত্রতা স্বীকার	12

ପ୍ରଥମ - ଭୈରବ

ପ୍ରଥମ - ବିଷୟ ମାଧ୍ୟମ - ବିଶ୍ଳେଷଣ

୧) ପ୍ରଥମ - କାଳ କେତେ ?

⇒ କୋଳା - ବିଷୟ ଓହ୍ଲାଇ ଧୂ - ପାଠକାଳୀୟ ମହାପୁରୀ ମାଧ୍ୟମ -
ଦ୍ଵା - କାଳ ମାଧ୍ୟମ - କାଳ - ୧୫ ଦିନ ପ୍ରଥମ - ପୂର୍ଣ୍ଣ -

୨) ପ୍ରଥମ - ରୈଖିକାୟୁଗାଳି କି କି ?

⇒ ପ୍ରଥମ - ରୈଖିକାୟୁଗାଳି - ୧୩ -

୩) ମାଧ୍ୟମା ରୈଖିକାୟୁଗାଳି :- ପ୍ରଥମ - ୧୩ - ମାଧ୍ୟମା - ରୈଖିକାୟୁଗାଳି

କୋଳା - ୩ - କୋଳା - ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି କାଳ - ପ୍ରଥମ - କାଳ
ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି ୧୫ - ପାଳ

୪) ଓହ୍ଲାଇ ବିଷୟ :- କୋଳା - ବିଷୟ ଓହ୍ଲାଇ କାଳ - ୧୫ - ପାଳ କାଳ

ପ୍ରଥମ - କାଳ ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି ୧୫ - ପାଳ

୫) ମୁଖ୍ୟାୟୁଗାଳି :- ପ୍ରଥମ - କାଳ ମଧ୍ୟ ଦିନ ମିଳାଏ

ମୁଖ୍ୟାୟୁଗାଳି - ପ୍ରଥମ - ପାଳ

୬) ବିଷୟ :- ପ୍ରଥମ - କାଳ ମାଧ୍ୟମ - କାଳ - ପାଳ

ବିଷୟାୟୁଗାଳି କାଳ ମଧ୍ୟ ଦିନ ମିଳାଏ ପାଳ

୭) ବିଷୟାୟୁଗାଳି - ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି :- ପ୍ରଥମ - କାଳ ବିଷୟ ମିଳାଏ

ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି - ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି - ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି ମଧ୍ୟ ଦିନ ମିଳାଏ

୮) ସାଧୁର ବିଷୟ :- ପ୍ରଥମ - ବିଷୟ କାଳ ମାଧ୍ୟମ - କୋଳା

୩ - କୋଳା ସାଧୁର ମାଧ୍ୟମାୟୁଗାଳି କାଳ - ୧୫ - ପାଳ

(vii) ଏକଜ୍ଞାନ- ମୂଳକ କାରଣ ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନ ବିକାଶଶୀଳତା- ନିତ୍ୟତା
 ମଧ୍ୟ ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଏକ ବିକାଶ ମଧ୍ୟ
 ବିକାଶଶୀଳତା- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆକାଶ ମୂଳକ- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିକାଶ
 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମୂଳକ- ମଧ୍ୟ ଏକ,

(viii) ଏକଜ୍ଞାନ- କେବଳ ଏକକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କି କି ?

- ⇒ ଆକାଶ 2 ଏକକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର - (i) ଏକକ ଏକଜ୍ଞାନ-
 (ii) ନିମ୍ନକ୍ରମ ଏକଜ୍ଞାନ-

(ix) ଏକଜ୍ଞାନ- କାରଣ ବିକାଶଶୀଳତା- କି କି ?

⇒ ଏକଜ୍ଞାନ- କାରଣ ବିକାଶଶୀଳତା- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର -

(i) ଏକକ ବିକାଶଶୀଳତା ବିକାଶ- ମୂଳକ କାରଣ ମଧ୍ୟ- ମୂଳକ
 ବିକାଶଶୀଳତା ବିକାଶ- ଏକକ କାରଣ ମଧ୍ୟ, ଆକାଶ
 ବିକାଶ- ଆକାଶ

(ii) ବିକାଶଶୀଳତା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ- ଏକକ କାରଣ ମଧ୍ୟ

(iii) ବିକାଶଶୀଳତା ମଧ୍ୟ ଅବ୍ୟକ୍ତ- ଏକକ ବିକାଶ ମଧ୍ୟ

(iv) ବିକାଶଶୀଳତା ବିକାଶଶୀଳତା- କାରଣ ବିକାଶ ମଧ୍ୟ

(v) ଏକଜ୍ଞାନ- ମୂଳକ କାରଣ ବିକାଶଶୀଳତା- କି ?

⇒ (i) ଏକଜ୍ଞାନ- ବିକାଶଶୀଳତା- ମଧ୍ୟ ବିକାଶଶୀଳତା- ବିକାଶ-
 ବିକାଶ- ବିକାଶ

(ii) ବିକାଶଶୀଳତା ମଧ୍ୟ ବିକାଶଶୀଳତା- ବିକାଶ-
 ବିକାଶ

(iii) ଏକଜ୍ଞାନ- ବିକାଶଶୀଳତା- ବିକାଶ- ବିକାଶ-
 ବିକାଶ- ବିକାଶ

6) ଆଲୋଚନା ସୂଚକ ଓ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକତା

⇒ ଅର୍ଥାତ୍ - ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଏକାନ୍ତରେ କିମ୍ବା ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ହୋଇପାରେ. ଭବିଷ୍ୟତର ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଏହା ଆଲୋଚନା ସୂଚକ ଓ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକତା - ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଆତ୍ମିକତା ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତର ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଏହା ଆଲୋଚନା ଦିଆଯାଏ. ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଏହା ଆଲୋଚନା ଦିଆଯାଏ. ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଏହା ଆଲୋଚନା ଦିଆଯାଏ. ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଏହା ଆଲୋଚନା ଦିଆଯାଏ.

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ଳୋକ

ପ୍ରକାଶନ - ବିକାଶମୟ ବିକାଶ

ଏତିହାସିକ ନାଟକ :- ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ ଫୋଟୋ ଧରଣ ଯା ଧରିଥିବା ଏହି
 ଆଧୁନିକ ବିକାଶ - ଚାରୋଟିକ ଫୋଟୋ ନାଟକ ଆଧାର - ଆଧୁନିକ
 ସାଜା - ବିକାଶ - ବାସ୍ତବ୍ୟତା ଓ ଉତ୍ସାହାଂଶ ଫୋଟୋ ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ
 ଫୋଟୋ ନାଟକକୁ ଏତିହାସିକ ନାଟକ, ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ ଫୋଟୋ ଓ ଉତ୍ସାହାଂଶ
 ଫୋଟୋ - ଏହି ଓ ପ୍ରାୟତଃ ନାଟକ ଫୋଟୋ, ବିକାଶ - ଫୋଟୋ ନାଟକ
 ନାଟକ - ଫୋଟୋ, ସଂଗ୍ରହ - ନାଟକ ଫୋଟୋ ବିକାଶ - ଏତିହାସିକ ନାଟକ
 ଏହି ଫୋଟୋ ନାଟକ ଫୋଟୋ

ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ ଫୋଟୋ (ଏହି ଫୋଟୋ ୧୯୬୦ - ୧୯୬୫ ମଧ୍ୟରେ) ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ
 ବିକାଶ ସାଜା - ଫୋଟୋ, ନାଟକ ଓ ଆଧୁନିକ ସଂଗ୍ରହ, ବିକାଶ - ବିକାଶ, ଫୋଟୋ
 ନାଟକ ଓ ବିକାଶ ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ, ବିକାଶ - ବିକାଶ, ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ
 ନାଟକ ଫୋଟୋ - ଫୋଟୋ ବିକାଶ, ବିକାଶ - ବିକାଶ, ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ
 ନାଟକ ଓ ଆଧୁନିକ ନାଟକ ଏହି ବିକାଶିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ, ଉତ୍ସାହାଂଶ
 ଏତିହାସିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ

- ୧) ଉତ୍ସାହାଂଶ (୧୯୬୧), ୨) ପ୍ରାୟତଃ ବିକାଶ (୧୯୬୩) ୩) ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ (୧୯୬୫)
- ୪) ଉତ୍ସାହାଂଶ (୧୯୬୬), ୫) ଉତ୍ସାହାଂଶ (୧୯୬୭), ୬) ଆଧୁନିକ (୧୯୬୯)
- ୭) ଉତ୍ସାହାଂଶ (୧୯୭୦)

ଆଧୁନିକ ନାଟକ ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ ଉତ୍ସାହାଂଶ :- ଦ୍ୱିତୀୟାଂଶ ଫୋଟୋ
 ଆଧୁନିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ ନାଟକ ଆଧୁନିକ ନାଟକ, ବିକାଶ ଫୋଟୋ ଆଧୁନିକ
 ଫୋଟୋ, ନାଟକ ବିକାଶିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ, ଆଧୁନିକ ବିକାଶ ଫୋଟୋ
 ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ ଏହି ନାଟକ ଫୋଟୋ, ଆଧୁନିକ ଫୋଟୋ ଫୋଟୋ
 ଫୋଟୋ ବିକାଶିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ ଆଧୁନିକ
 ଆଧୁନିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ ନାଟକ ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ ଫୋଟୋ
 ଆଧୁନିକ ନାଟକ ଫୋଟୋ ନାଟକ ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ ଫୋଟୋ
 ଫୋଟୋ, ଫୋଟୋ ଆଧୁନିକ ନାଟକ ବିକାଶିକ ଫୋଟୋ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନାଟକ ସୂଚିତାମାନ ଓ ନାମ :- ଆଗାଧାରୀ ଓ ବିଭିନ୍ନ ନାମ

ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନାଟକ, ଏହି ନାଟକ ସଂଗ୍ରହରେ ଅନୁ ଓ
ଅନୁଗାମୀ, ଭୂମି, ପ୍ରାଚୀନ ଧାରା ଏହି ନାଟ କାଳରେ ଆଗାଧାରୀ ନାଟ
କାଳରେ, ହୋମୀ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଅତି ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ଚାର୍ଯ୍ୟତା,
ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଏହି କାଳରେ ଅନୁ, ଏହି ନାଟ ବିଭାଗ ନାଟ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ
ନାଟ, ବିଭିନ୍ନ ନାଟକ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନାଟକ, ନାଟକ, ନାଟକ, ନାଟକ
ନାଟକ, ଏହି ନାଟକ ଓ ନାଟକ ନାଟକ ନାଟକ, ଏହି ନାଟକ
ନାଟକ

ନାମକାଂ ବିଦ୍ୟୋଗ୍ୟମାମ ତାମ୍ ୦

◆ ଦ୍ଵିତୀୟା ୦

୨୭ ଭୂମାଣ୍ଡୁ, (୧୦-୬୦ - ୨୭୫ ମେ, ୧୯୨୭) ସାମ୍ବାଳା ନାମ୍ ଆଶ୍ରମେ

ଏକତ୍ରା- ଓଡ଼ିଆ- ଶ୍ରୀରାମ ସ୍ଵାମୀନ- ବିଦ୍ୟୋଗ୍ୟମାମ- ତାମ୍, ଏତିହାସିକ ନାଟକ
ବିନାୟ- ବିନା- ସମସ୍ତ ସାମ୍ବାଳା ଆଦ୍ୟୋଗ୍ୟ- ଅଧିକ କର୍ତ୍ତାହେନ- ଦ୍ଵିତୀୟାମତ
ନାତି ଏଠା- ଅମଜାଲୀନ- ସ୍ଵଗ- ସାମାଜିକତାକ ବିନା- ଅମାମ- ଦକ୍ଷତା
ଆଡ଼ିଆ- ଦିନ- ଚିତ୍ତୋହନ- ଓଠ ନାଟକ, ବିନା- ନତାଲୋଗାତ ଅଧିକ ବିନା
ସାମ- ଏଠା- ନାମ୍ଭୂତ ନାମ୍ଭୂତ ଆଶ୍ରମେ ଓ ନାମ୍ ବିନାୟତ ଆଡ଼ିଆ- ବିନାମତାତ
ନାଟକିତ ସୁନ- ବିନା- ବି.ଏମ- ତାମ୍ ନାମ- ଓ ନାଟକିତ ଦ୍ଵିମାମ-
ସାମ୍ବାଳା ଆଶ୍ରମେ ବିଦ୍ୟୋଗ୍ୟମାମ- ତାମ୍ ବିନାବିତ୍ତୃତ ସୁନ- ସେମ୍ଭାମ- କାତ୍ ବିନା
ଓଠ ସଠ ବିନା- ସମାସ- ନାଟକ ବିନାୟ- ସାମ୍ବାଳା ଓ ସମ୍ଭାବ ସାମ୍ଭୂତ
ଦ୍ଵିମାମ୍ ନାମ୍ଭୂତାତ ଅମ୍ଭାମ- କୋଟ କୋଟା, ୧୯୦୭ ସ୍ଵି: ଏଡ଼ିଆ- ଓଡ଼ିଆ-
ବିନାୟୋଗ୍ୟକେ ସେମ୍ଭୁ କାତ୍ ତା- ଏଠା- କାତ୍ ସ୍ଵାମୀନ- ସେମ୍ଭା ବିନାସ୍ଵାମୀନ
ଓଠମ୍ଭୁ ନାଟକିକାୟ କେ ବିଦ୍ୟୋଗ୍ୟମାମ- ତାମ୍ ନାଟକ ସେମ୍ଭା- କର୍ତ୍ତାହେନ-
ଏଠମ୍ଭୁ ଆଡ଼ିଆ- ସାମ୍ବାଳା ନାମ୍ ଆଶ୍ରମେ କୋଟ ସ୍ଵାମୀ କର୍ତ୍ତାହେନ-

ବିଦ୍ୟୋଗ୍ୟମାମ- କେ ସାମିତ୍ ସାମ୍ଭାବ ସାମ୍ଭା- ତାମ୍ ସୁଧ

ସାମିତ୍ ଆଡ଼ିଆ- ନାମାଦିକ ବିନାୟତ ସ୍ଵାମୀ- ଓ ବିନାୟତ ବିନାୟ- ବିନାୟ-
କାତ୍ ସାମ୍ଭାବ ସ୍ଵାମୀ ଏକତ୍ରା- କୋଟ ସ୍ଵାମୀ କର୍ତ୍ତାହେନ- ସାମ୍ଭାବ
ସେମ୍ଭାମ- କୋଟାୟ ସେମ୍ଭା- ବିନା- ଏକତ୍ରା- ସେମ୍ଭାମ- ସାମ୍ଭାବ- ବିନା
ସାମ୍ଭା- କାମ୍- ନା- ତାମ୍, କୋଟ ବିନାୟତ, କେ ବିନାୟତ ବିଦ୍ୟୋଗ୍ୟମାମ
ସେମ୍ଭା- ସେମ୍ଭାମ- ସାମ୍ଭା- ବିନାସ୍ଵାମୀ କାତ୍ କୋଟା ସେମ୍ଭାମ- କର୍ତ୍ତାହେନ- ନାଟକ
ସାମ୍ଭାବ ସ୍ଵାମୀ ବିନାୟତ କାତ୍ କୋଟା ବିନାୟତ ବିନାୟତ ବିନାୟତ ବିନାୟତ

ଏଠାରେ ଆମାତ୍ୟଙ୍କ ଏହି ନାମକ ପଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଓ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଉପରେ
ଆବଶ୍ୟକ ବିବରଣ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠାମତ ନାମକ :-

ପ୍ରତିଷ୍ଠାମତ ଜୋନା- ଯେନା- ସା- ଜାଣି-
ଯଦା, ଆମାତ୍ୟଙ୍କ ବିଚାର- ଦାର୍ତ୍ତନିତ୍ୟ ଜୋନା- ନିକଟ ନିକଟ-
ଜୋନାମାନ, ଦାର୍ତ୍ତ- ବିଚାର- ଦାର୍ତ୍ତନାମାନ ଓ ଉପସାଧାରଣ ଜୋନା-
ସ୍ତରୀୟ ଶ୍ରୀମାତ୍ୟ ବିଷୟ ମାଧ୍ୟମ- ନାମକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାମତ ନାମକ, ପ୍ରତିଷ୍ଠାମ-
ତରୂପେ ତଥା ଓ ଉପସାଧାରଣ- ଜୋନାମାନ- ତଥା ଉପସାଧାରଣ- ନାମକ-
ଜୋନାମାନ ବିଷୟମାନ ଆଦିତ୍ୟ- ନାମ- ତଥା, ପ୍ରତିଷ୍ଠାମତ ନାମକ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାମତ ଗୋପନୀୟ ପଦ୍ୟ ଦାର୍ତ୍ତ- ପ୍ରସାଧାରଣ-

ହିତଗ୍ରନ୍ଥନାମା - ପାଠ୍ୟୋପନୀୟାଃ :-

ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀୟାଃ ପାଠ୍ୟୋପନୀୟାଃ :-

- i) ଭୋଗସୂତ୍ର (ଏବଂ)
- ii) ଭୋଗ - ବିଧି (ଏବଂ)
- iii) ଦୁର୍ଗା ନାମ - (ଏବଂ)
- iv) ନୃତ୍ୟୋପନୀୟାଃ (ଏବଂ)
- v) ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ (ଏବଂ)
- vi) ଆତ୍ମୋପନୀୟାଃ (ଏବଂ)
- vii) ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ (ଏବଂ)
- viii) ବିଷୟ - ବିଷୟ (ଏବଂ)

ନାମୋପନୀୟାଃ :-

ହିତଗ୍ରନ୍ଥନାମା - ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ନାମୋପନୀୟାଃ ମଧ୍ୟ ହିତଗ୍ରନ୍ଥନାମାଂ
ନାମୋପନୀୟାଃ ମଧ୍ୟ ଦୁର୍ଗା ନାମ - ନାମୋପନୀୟାଃ ୨, ଭୋଗ - ବିଧି ୨, ଦୁର୍ଗା ନାମ
ନୃତ୍ୟୋପନୀୟାଃ, ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ, ଆତ୍ମୋପନୀୟାଃ ୩ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ନାମୋପନୀୟାଃ,
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ବିଧି ୩ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ନାମୋପନୀୟାଃ ୩ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ବିଧି - ବିଧି
ହିତଗ୍ରନ୍ଥନାମା - ନାମୋପନୀୟାଃ ମଧ୍ୟ ଭୋଗ - ବିଧି, ଦୁର୍ଗା ନାମ ୩
ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ, ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ - ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ ହିତଗ୍ରନ୍ଥନାମା
ଦୁର୍ଗା ନାମ - ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ, ହିତଗ୍ରନ୍ଥନାମା - ଭୋଗ - ପଦ୍ୟ

ପଂ ଓ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଜୀବନରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କର୍ତ୍ତା ଏହାମାନ -

(୩୮) ମନୁଷ୍ୟମାନେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଜୀବିତମଧ୍ୟରେ ମହତାଃ,

ହିତଦେୟମାନାମ - ତାପ୍ୟଃ ପ୍ରାପ୍ୟନ୍ତି - ॥

ହିତଦେୟମାନାମେ (ମର୍ତ୍ତ୍ୟମାନେ) ଶାନ୍ତିରାଜ୍ୟ ନାମେ
'ମୋକ୍ଷାଂ ଓ ମୁକ୍ତ୍ୟ', ହିତଦେୟମାନେ 'ମାନୁଷ୍ୟମାନେ' ଏହାକୁ ଏଠାରେ ମୁକ୍ତ୍ୟ ଓ ମୁକ୍ତ୍ୟ
ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟଜୀବିତମଧ୍ୟରେ - ବିନିତ୍ୟାଦି ନାମେ, ଏତିହାସିକ ନାମେ ଓ ଚୋରା-
କୋପକମ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି ମୋକ୍ଷା - ॥, ହିତଦେୟମାନାମ - ତାପ୍ୟଃ
ବିନିତ୍ୟମ - ଦୋଷମୁକ୍ତ୍ୟ - ମୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେ ମୋକ୍ଷାଂ ମତ୍ୟାଂ, ଏହି ନାମେ
ମର୍ତ୍ତ୍ୟଜୀବିତମଧ୍ୟରେ - ଚୋରା - ବିନିତ୍ୟାମାନେ ହିତ ମୋକ୍ଷାମାନେ ମୁକ୍ତ୍ୟ
ଏହାକୁ ବିନିତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟରେ ମୁକ୍ତ୍ୟ ବିଦେୟମାନେ -

ମାତାଶୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି ହିତଦେୟମାନେ ହିତମାନେ ॥

ହିତଦେୟମାନାମେ ଏତିହାସିକ ନାମେକି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ
'ମାତାଶୁକ୍ତ୍ୟ' (ମୁକ୍ତ୍ୟ) ମୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି ମୁକ୍ତ୍ୟ ଏହା ମର୍ତ୍ତ୍ୟମାନେ ମୁକ୍ତ୍ୟ
ମାତାଶୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି ମୁକ୍ତ୍ୟ ହିତଦେୟମାନେ ମାତାଶୁକ୍ତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ
ମୁକ୍ତ୍ୟ ହିତଦେୟମାନେ ମୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି ମୁକ୍ତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ, ମାତାଶୁକ୍ତ୍ୟ
ଦୀପ୍ୟମାନେ ମୁକ୍ତ୍ୟ ବିନିତ୍ୟମାନେ, ମୁକ୍ତ୍ୟ ଏହି ନାମେକି ମୁକ୍ତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ
ମହତ୍ୟାମାନେ ଓ ବିନିତ୍ୟମାନେ ହିତଦେୟମାନେ ଓ ମୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି
ହିତଦେୟମାନେ, ଏହି ନାମେକି ବିନିତ୍ୟମାନେ ମୁକ୍ତ୍ୟ ନାମେକି ମୁକ୍ତ୍ୟ,
ମାତାଶୁକ୍ତ୍ୟ - ମୁକ୍ତ୍ୟ - ବିନିତ୍ୟ ମୁକ୍ତ୍ୟ - ହିତଦେୟମାନେ ମୁକ୍ତ୍ୟ ହିତ

ଦେଖିବାକୁ ମାୟାମୟ, ଏହି କଥାକୁ ଦେଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଓ ଏତିହାସିକ ଧରଣ ଲାଗୁଥିବା ଓ ଦ୍ରୋଣିକୋପାଖ୍ୟରେ ମଝି
 ଦିତର ଏତିହାସିକ ଧରଣ ଲାଗୁଛି, ମାୟାମୟ ଦେଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଲାଗୁଛି ମୁଖ୍ୟତଃ ଏତିହାସିକ ଧରଣ ଏହି ମୁଖ୍ୟତଃ ଦେଖିବାକୁ
 - ହୁଏତ ମାୟାମୟ ଓ ଦ୍ରୋଣିକୋପାଖ୍ୟ ଏକ ଧରଣ ଏହି ମୁଖ୍ୟତଃ
 ଦେଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ହୁଏତ ଦ୍ରୋଣିକୋପାଖ୍ୟ ମାୟାମୟ ଦେଖିବାକୁ
 ଦେଖିବାକୁ, ଏ ଏତି ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ଚାହେଇ ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ
 ନାହିଁ, ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ଏହି ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ
 ନାହିଁ ଓ ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ, ଏହି ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ ଏହି
 ଦେଖିବାକୁ ଏତିହାସିକ ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ

ଏତିହାସିକ ନାହିଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ଚାହେଇ ଦେଖିବାକୁ

ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ନାହିଁ ନାହିଁ ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ

ଦେଖିବାକୁ ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ନାହିଁ ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ

① ନାହିଁ ମଝି ଦେଖିବାକୁ ଏହି ଦେଖିବାକୁ
 ନାହିଁ ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ

② ଦିହରୋପାଖ୍ୟ ନାହିଁ ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ
 ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଦେଖିବାକୁ

୭) ନାଟକର ଅନୁମାନ- କଥାକଥାଣ୍ଡି ଭାଗ ଏବଂ ବିଷୟ-
କଥା- ଶବ୍ଦ (monologue) ଅନୁମାନ ଏବଂ,
'କଥାକଥାଣ୍ଡି', ନାଟକ ଏବଂ ବିନି-କଥା ଅନୁମାନ
ଭାଗ ଏବଂ,

୮) କଥାକଥାଣ୍ଡି ଏବଂ ଅନୁମାନ ଅନୁମାନ ଏବଂ

ପ୍ରଶ୍ନ-ମଧୁ

ଏହି 'ସାମାଜିକ-ଆନ୍ଧାର' ପ୍ରକଳନଟି ହେଉଛି ଉତ୍ତମ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର
ଏବଂ ଓଡ଼ିଆଭାଷୀଙ୍କର ଆତ୍ମୀୟ ନିବନ୍ଧନ।

ଲେଖକଙ୍କ ନାମ :-

- ① ସାମାଜିକ ଆନ୍ଧାର - ଉତ୍ତମ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର
- ② ସାମାଜିକ ଆନ୍ଧାର - ଉତ୍ତମ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର
- ③ ସାମାଜିକ ଆନ୍ଧାର - ଉତ୍ତମ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର

